

OPINJONIJIET

KONTROLLUR EWROPEW GHALL-PROTEZZJONI TAD-DATA

Opinjoni tal-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data dwar proposta għal Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ftehimiet ta' kreditu b'rabta ma' proprjetà residenzjali

(2011/C 377/02)

IL-KONTROLLUR EWROPEW GHALL-PROTEZZJONI TAD-DATA,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 16 tiegħu,

Wara li kkunsidra l-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 7 u 8 tiegħu,

Wara li kkunsidra d-Direttiva 95/46/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Ottubru 1995 dwar il-protezzjoni ta' individwi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali u dwar il-moviment liberu ta' dik id-data ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidra r-Regolament (KE) Nru 45/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Diċembru 2000 dwar il-protezzjoni ta' individwu fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali mill-istituzzjonijiet u l-korpi tal-Komunità u dwar il-moviment liberu ta' dak id-data ⁽²⁾, u b'mod partikolari l-Artikolu 28(2) tiegħu,

ADOTTA L-OPINJONI LI ĠEJJA

1. INTRODUZZJONI

1. Fil-31 ta' Marzu 2011, il-Kummissjoni adottat proposta għal Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ftehimiet ta' kreditu b'rabta ma' proprjetà residenzjali (minn hawn 'il quddiem "il-Proposta").

1.1. Konsultazzjoni mal-KEPD

2. Il-Proposta ntbagħtet mill-Kummissjoni lill-KEPD fil-31 ta' Marzu 2011. Il-KEPD jifhem din il-komunikazzjoni fis-sens bħala talba biex jagħti parir lill-istituzzjonijiet u lill-korpi tal-Komunità, kif previst fl-Artikolu 28(2) tar-Regolament (KE) Nru 45/2001 tat-18 ta' Diċembru 2000 dwar il-protezzjoni ta' individwi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali mill-istituzzjonijiet u l-korpi tal-Komunità u dwar il-moviment liberu ta' dik id-data (minn hawn 'il quddiem ir-"Regolament (KE) Nru 45/2001"). Preċedentement ⁽³⁾, qabel l-adozzjoni tal-Proposta, il-KEPD ingħata l-possibbiltà

mill-Kummissjoni biex jipprovdni kummenti informali. Il-KEPD jilqa' t-trasparenza tal-proċess, li għenet biex it-test jitjieb mill-perspettiva tal-protezzjoni tad-dejta fi stadju bikri. Xi wħud minn dawk il-kummenti ġew ikkunsidrati fil-Proposta. Il-KEPD jilqa' b'sodisfazzjon ir-referenza għall-konsultazzjoni preżenti fil-preambolu tal-Proposta.

1.2. L-isfond ġenerali

- Is-self responsabbli huwa definit mill-Proposta bħala d-diligenza tal-kredituri u l-intermedjarji sabiex isellfu ammonti li l-konsumaturi jistgħu jaffordjaw u li jissodisfaw il-htigijiet u ċ-ċirkostanzi tagħhom. Il-kunċett ta' self responsabbli jimplika li l-konsumaturi għandhom jipprovdnu informazzjoni rilevanti, kompleta u eżatta dwar is-sitwazzjoni finanzjarja tagħhom, u huma mhegġa sabiex jagħmlu deċiżjonijiet informati u sostenibbli.
- Il-Proposta telenka firxa ta' fatturi li jinfluwenzaw id-deċiżjoni jekk jingħatax kreditu ipotekarju partikolari, l-għażla tal-prodott ipotekarju li jagħmel il-mutwatarju u l-kapaċità tal-mutwatarju li jhallas lura s-self. Dawn jinkludu l-klima ekonomika, l-assimetriji fl-informazzjoni u l-kunflitti ta' interess, nuqqasijiet u inkonsistenzi regolatorji, kif ukoll fatturi oħra bħall-kompetenza finanzjarja tal-mutwatarju u l-istrutturi tal-finanzjament tal-ipoteka. Fil-perspettiva tal-Proposta, l-imġiba irresponsabbli min-naħa ta' ċerti atturi tas-suq kien is-sors li wassal għall-kriżi finanzjarja, u għaldaqstant l-ghoti u t-tehid b'self huma l-għanijiet li għandhom jiġu indirizzati mill-inizjattiva legiżlattiva sabiex tiġi evitata r-ripetizzjoni tal-kriżi finanzjarja.
- Għaldaqstant il-Proposta tintroduci rekwiżiti prudenzjali u supervizorji għal mutwanti u obbligi u drittijiet għal mutwatarji sabiex jiġi stabbilit qafas legali ċar li għandu jhares is-suq ipoteku tal-UE mill-effetti dannużi esperjenzati matul il-kriżi finanzjarja.

1.3. Relazzjoni mar-reġim tal-protezzjoni tad-data tal-UE

- Il-Proposta tinvolvi numru limitat ta' attivitajiet li huma rilevanti taħt ir-reġim tal-protezzjoni tad-data. Dawn prinċipalment huma relatati mal-konsultazzjoni tal-kredituri u l-intermedjarji ta' kreditu tal-hekk imsejjaħ "id-database ta'

⁽¹⁾ ĠU L 281, 23.11.1995, p. 31 (minn hawn 'il quddiem "id-Direttiva 95/46/KE").

⁽²⁾ ĠU L 8, 12.1.2001, p. 1.

⁽³⁾ FDiċembru 2010.

kreċitu” bil-ghan li tiġi vvalutata l-affidabbiltà finanzjarja tal-konsumaturi u ghar-rilaxx ta’ informazzjoni mill-konsumaturi lill-kredituri jew l-intermedjarji ta’ kreċitu.

7. Il-KEPD jinnota bi pjaċir li r-referenzi importanti ghar-regoli rilevanti tal-protezzjoni tad-dejta ġew inklużi fit-test attwali tal-Proposta. Madankollu, huwa jixtieq jinnota li huma meħtieġa xi kjarifiki oħra. Min-naħa l-waħda, il-Proposta m’għandhiex tintroduċi dispożizzjonijiet dettaljati wisq fuq ir-rispett tal-prinċipji tal-protezzjoni tad-dejta, li huwa ggarantit mill-applikabbiltà għal kwalunkwe operazzjoni ta’ pproċessar tal-liġijiet nazzjonali li jimplimentaw id-Direttiva 95/46/KE. Min-naħa l-oħra, il-KEPD jissuġġerixxi xi titjib fit-test bil-ghan li dan jiġi ċċarat u bl-iskop li jiġi evitat li l-kriterji li jiddeterminaw d-drittijiet ta’ aċċess għad-*database* ta’ kreċitu jiġu awtorizzati fil-leġiżlazzjoni ddelegata.

2. ANALIŻI TAL-PROPOSTA

2.1. Referenza għad-Direttiva 95/46/KE u l-obbligu li tiġi vvalutata l-affidabbiltà finanzjarja tal-konsumatur

Premessa 30

8. Il-KEPD jinnota bi pjaċir li l-Proposta introduċiet ir-referenza għad-Direttiva 95/46/KE fil-preambolu tad-Direttiva. Il-Premessa 30 tintroduċi l-applikazzjoni ġenerali tad-Direttiva 95/46/KE għall-attivitajiet ta’ pproċessar tad-dejta li jitwettqu fil-kuntest tal-valutazzjoni tal-affidabbiltà finanzjarja tal-konsumaturi.
9. Madankollu, sabiex tirrifletti l-fatt li kwalunkwe operazzjoni ta’ pproċessar tad-dejta għandha ssir skont ir-regoli ta’ implimentazzjoni u li l-liġijiet nazzjonali differenti li jimplimentaw id-Direttiva huma r-referenzi xierqa, il-Proposta tista’ tintroduċi Artikolu ġenerali kif ġej: “Kull ipproċessar ta’ dejta personali mwettaq skont din id-Direttiva għandu jitwettaq f’konformità mal-liġijiet nazzjonali rilevanti li jimplimentaw id-Direttiva 95/46/KE”. Bl-introduzzjoni ta’ dan l-Artikolu, ir-referenzi speċifiċi għad-Direttiva fl-Artikoli 15(3) u 16(4) jistgħu jitnehhew.

Artikolu 14

10. L-Artikolu 14 tal-Proposta jintroduċi obbligu għall-kredituri sabiex iwettqu valutazzjoni bir-reqqa tal-affidabbiltà finanzjarja tal-konsumaturi. Din il-valutazzjoni għandha tkun ibbażata fuq ċerti kriterji bħall-introjt, it-tfaddil, djun u impenji finanzjarji oħra tal-konsumatur. Dan l-obbligu jista’ jkollu impatt sinifikanti fuq l-privatezza ta’ individwi li jkun qad ifittxu sors ta’ kreċitu, peress li t-tip u l-ammont ta’ informazzjoni li tista’ tiġi aċċessata mill-kreditur hija potenzjalment wiesgħa hafna. Għaldaqstant, il-KEPD jilqa’ b’sodisfazzjon l-introduzzjoni ta’ speċifikazzjonijiet fit-test fir-rigward tal-limitazzjoni ta’ tfittxija tal-kreditur għall-informazzjoni “meħtieġa” li tkun inkisbet mill-kreditur. L-Artikolu jistabbilixxi f’termini ġenerali li din l-informazzjoni tista’ tinkiseb biss minn “sorsi interni jew esterni rilevanti”. Il-KEPD jilqa’ b’sodisfazzjon ir-referenza esplicita għall-prinċipji ta’ neċessità u proporzjonalità stabbiliti fl-Artikolu 6 tad-Direttiva 95/46/KE, iżda madankollu jissuġġerixxi li għandhom jiġu speċifikati b’mod aktar dettaljat, sa fejn hu possibbli, liema huma s-sorsi minn fejn tista’ tinkiseb l-informazzjoni.

2.2. Il-konsultazzjoni tad-*database* ta’ kreċitu

11. Id-*database* ta’ kreċitu jissemma l-ewwel darba fil-Premessa 27, fejn l-utilità tiegħu hija enfazzzata fil-kuntest tal-valutazzjoni tal-affidabbiltà ta’ kreċitu u matul il-hajja tas-sell. Il-premessa tispeċifika wkoll li, skont id-Direttiva 95/46/KE, il-konsumaturi għandhom jiġu infurmati dwar meta d-*database* jiġi kkonsultat, u għandu jkollhom id-dritt li jaċċessaw, jikkoreġu, jimblokkaw jew ihassru d-dejta li tinsab fid-*database*. L-Artikolu 14 jintroduċi obbligi speċifiċi fuq il-kreditur fir-rigward ta’ rifjut possibbli tat-talba ta’ kreċitu, b’mod partikolari meta din tkun marbuta mal-konsultazzjoni tad-*database* ta’ kreċitu”.
12. Dispożizzjonijiet aktar ġenerali li jstabbilixxu l-kriterji għall-“aċċess tad-*Database*” jinsabu fl-Artikolu 16. L-Artikolu 16 huwa fformulat b’mod wiesa’ hafna (“Kull Stat Membru għandu jiżgura aċċess non-diskriminatorju għal *databases* użati f’dak l-Istat Membru lill-kredituri kollha biex jivvalutaw [...] l-affidabbiltà kreditizja [...] u għall-monitoraġġ tal-konformità tal-konsumaturi mal-obbligi kreditizji [...]”). It-test ma jispeċifikax jekk id-*databases* għandhomx jiġu mfassla speċifikament għal dawn il-kontrolli ta’ affidabbiltà finanzjarja, min huwa responsabbli għad-*database*, x’tip ta’ informazzjoni tista’ tiġi inkluża fid-*database*, x’jinvolvi l-“monitaraġġ” tal-konformità tal-konsumaturi, eċċ.. Il-KEPD jifhem bi shih li d-*databases* ta’ kreċitu għandhom strutturi differenti u huma stabbiliti f’oqfsa legali differenti madwar id-diversi Stati Membri u li l-armonizzazzjoni shiha tal-kriterji msemmija hawn fuq tmur lil hinn mill-kamp ta’ applikazzjoni tad-Direttiva. Madankollu, l-ghan tal-Proposta huwa li jiġu introdotti kundizzjonijiet armonizzati ta’ aċċess għad-*database* sabiex, pereżempju, kreditur fil-Belġju jkun jista’ jaċċessa l-istorja ta’ kreċitu ta’ konsumatur fl-Italja (anki jekk id-*database* Taljan u dak Belġjan, ikunu differenti) bl-istess kundizzjonijiet bħall-kredituri Taljani, jekk il-konsumatur ikun qed jitlob ipoteka fil-Belġju. Id-dettalji tal-kriterji għall-aċċess armonizzat għandhom jiġu speċifikati aktar fl-atti ddelegati tal-Kummissjoni (ara l-Artikolu 16(2)). Il-KEPD jinnota wkoll ir-referenza għad-Direttiva 95/46/KE fl-Artikolu 16(4) ⁽¹⁾.
13. Il-KEPD diġà esprima l-fehma li l-miżuri li għandhom impatt sostanzjali fuq il-privatezza taċ-ċittadini m’għandhomx jiġu ttrattati fil-leġiżlazzjoni ddelegata. Ċertament id-dettalji jistgħu jiġu elaborati fil-leġiżlazzjoni. L-implikazzjonijiet ewlenin għaċ-ċittadini għandhom madankollu jkun qari u miftiehma fil-leġiżlazzjoni adottata fuq il-bażi tal-proċedura leġiżlattiva ordinarja. Minn perspettiva ta’ protezzjoni tad-dejta, il-KEPD huwa partikolarment imhasseb dwar il-kontradizzjoni apparenti bejn il-possibbiltà ġeneralizzata ta’ konsultazzjoni minn (numru li għadu ma jstax jiġi identifikat ta’) operaturi ta’ kreċitu għad-*database* skont l-Artikolu 16 u l-obbligu “sempliċi” li gie inkluż biss fil-premessa 27, jiġifieri li “il-konsumaturi [...] għandhom jiġu infurmati dwar il-konsultazzjoni tad-*database*” u “għandhom ikunu jistgħu jaċċessaw l-informazzjoni [...] jirrettifkaw, ihassru jew jimblokkaw id-data personali

⁽¹⁾ L-Artikolu huwa “minghajr preġudizzju għall-applikazzjoni tad-Direttiva 95/46/KE [...]”. Madankollu ara l-paragrafu 9 li fi għet issuġġerita modifika ta’ dan l-Artikolu.

dwarhom [...]". Il-KEPD huwa tal-fehma li, l-possibbiltà konkreta li jiġu eżerċitati d-drittijiet tas-sugġett tad-dejta skont id-Direttiva 95/46/KE hija marbuta mal-possibbiltà li jiġu identifikati r-riċevitori possibbli tad-dejta personali li tinsab fid-*database* ta' kreditu. Ghaldaqstant l-effikaċja tar-referenza ghad-drittijiet li jinsabu fid-Direttiva 95/46/KE tista' tiġi newtralizzata mill-impossibbiltà ghas-sugġett tad-dejta li jidentifika b'mod ċar u preventiv il-persuni naturali jew ġuridici li jista' jkollhom aċċess ghad-*database*.

14. Il-KEPD ghalhekk jissugġerixxi xi modifiki fit-test tad-Direttiva bil-ghan li dawn jindirizzaw in-nuqqasijiet identifikati hawn fuq. Kull ⁽¹⁾ aċċess ghad-*database* ghandu jkun soġġett ghall-kundizzjonijiet li ġejjin, li ghandhom jiġu introdotti fit-test tal-Artikolu 16: (i) definizzjoni tal-kriterji fuq il-bażi ta' liema kredituri jew intermedjarji ta' kreditu jista' jkollhom aċċess ghad-*database* u, b'mod partikolari, kjarifika dwar jekk il-kredituri jew l-intermedjarji ta' kreditu biss li kkonkludew kuntratt ma' konsumatur jew huma mehtieġa mill-konsumatur li jiehdu passi biex jikkonkludu relazzjoni kuntrattwali miegħu ⁽²⁾, jistax ikollhom aċċess ghad-dejta tiegħu jew tagħha; (ii) l-obbligu li wiehed jikkomunika bil-quddiem lill-konsumatur li kreditur jew ċerti intermedjarji ta' kreditu ghandhom l-intenzjoni li jaċċessaw id-dejta personali tiegħu jew tagħha fid-*database*; (iii) l-obbligu li wiehed jikkomunika kontemporanjament lill-konsumatur id-drittijiet tiegħu jew tagħha li jaċċessa, jirretifika, jimblokka jew ihassar id-dejta li tinsab fid-*database* skont il-prinċipji tad-Direttiva 95/46/KE.
15. Bħala riżultat tal-introduzzjoni fit-test ta' dawn il-kriterji u obbligi, id-dispożizzjoni speċifika tal-Artikolu 14(2) (ċ) u l-premessa 29 relatata mal-obbligu li wiehed jikkomunika lill-konsumatur l-aċċess ghad-*database* fil-każ ta' rifjut tat-talba ta' kreditu jistgħu jitnehhew mit-test.

3. KONKLUŻJONI

16. Il-KEPD jilqa' b'sodisfazzjon ir-referenza speċifika fil-Proposta tad-Direttiva 95/46/KE. Madankollu, jissugġerixxi li ghandhom isiru xi modifiki zghar fit-test sabiex tiġi ċċarata l-applikabbiltà tal-prinċipji tal-protezzjoni tad-data ghall-operazzjonijiet ta' pproċessar koperti mill-Proposta. B'mod partikolari:
- sabiex jirrifletti ahjar il-fatt li l-liġijiet nazzjonali li jimplementaw id-Direttiva 95/46/KE huma r-referenzi xierqa u biex jiġi enfasizzat li kwalunkwe operazzjoni ta' pproċessar tad-dejta ghandha ssir skont dawk il-liġijiet implimentattivi, il-KEPD jissugġerixxi l-introduzzjoni ta' Artikolu ġdid bi kliem speċifiku ghal dan il-ghan. Dan jippermetti wkoll it-tnehhija ta' referenzi ohra ghad-Direttiva 95/46/KE mit-test tal-Proposta;
 - it-test tal-Proposta jista' jispeċifika b'mod aktar dettaljat is-sorsi li minnhom tista' tinkiseb l-informazzjoni dwar l-affidabbiltà finanzjarja tal-konsumatur;
 - it-test tal-Proposta ghandu jinkludi d-definizzjoni tal-kriterji ghall-possibbiltà ta' konsultazzjoni mad-*database* u l-obbligi li jiġu kkomunikati d-drittijiet tas-sugġett tad-dejta qabel kwalunkwe aċċess ghad-*database*, u b'hekk jiġu żgurati possibbiltajiet konkreti u effettivi ghas-sugġetti tad-dejta biex jeżerċitaw drittijiethom.

Magħmula fi Brussell, il-25 ta' Lulju 2011.

Giovanni BUTTARELLI

Assistent Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Dejta

⁽¹⁾ Dan it-terminu ghandu jkun intiz li jfisser l-aċċess minn kwalunkwe kreditur awtorizzat fi kwalunkwe hin.

⁽²⁾ Ara l-Art. 7 (b) tad-Direttiva 95/46/KE.